

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

**Pe pošti prejemam velja:** Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
**V administraciji prejemam velja:** Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
**Narečnino prejema** upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

**Naznanila** (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.  
**Rokopisi** se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.  
**Vredništvo** je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.  
**Izhaja vsak dan**, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v petek 25. aprila 1890.

Letnik XVIII.

## Govor poslanca Šukljeja

v državnem zboru dne 19. aprila t. l.

„Najprvo izražam zahvalo spoštovanim govornikom, ki so se z menoj oglašili za proračun ter mi naklonili čast, da v tako važni debati govorim kot generalni govornik desnice. Tej častni nalogi hočem zadostiti po svojih skromnih močeh.

Gospôda vé, da ima drugi glavni govornik nekako odkazano pot, katero mu narekujejo predgovorniki. Držal se bodem te poti ob kratkem v proračunskem oziru, obširneje pa hočem govoriti o političnem položaji.

Kar se tiče proračuna, sklepa bilanca odsekovnega poročila s preostankom 2,330.000 gld. Gospod poslanec za Krnov je namesto tega prebitka zračunil 3 1/4 milijona primanjkljaja. Ta račun mu je ovrgetel že finančni minister, torej se z njim ne bodem dalje pečal. Le to omenim, da nasprotna stranka sama ni teh mislij, kakor poslanec Menger, in da smatra državne finance mnogo boljše, da celó več zaupa v sedanji finančni položaj, nego desnica. Pred nekaterimi tedni namreč, ko se je govorilo o noveli k zgradarini, imeli smo od one strani nasvêt, — slučaj tudi včasih igra svojo vlogo, — ki je bil sprejet z glasovi leveice, da ima država od poslopj okrogla dva milijona manj dohodkov. Gospôda! Prva naloga vsakega narodnega zastopstva pa je, da vravná ravnotežje z ozirom na dohodke in troške. Ako torej resna parlamentarna stranka — in levica je taka — zmaga z nasvêti, da se bistveno zmanjšajo dohodki smatram jaz to sicer kot posreden, vendar pa kot veljaven dokaz, da levica priznava boljše državne finance. Gledé na proračun omenim le žganjarskega davka. Proračunjen je na 32,375.000 gld. Gospod dr. Menger pa misli, da je ta svota za 1 1/4 milijona previsoka.

Sklicuje se na vspeh minolega leta; toda po krivici. Nismo manj imeli dohodkov, ker se je žganja manj iztočilo; temveč, ker smo prevzeli iz leta 1888 toliko zalog, od katerih nismo dobili davka. To pravi g. dr. Menger sam v Schanzovem „Finanz-Archiv“-u. To je tudi bilo, zato mislim, da smemo pritrditi od g. finančnega ministra navedenim številkam.

Z druge strani je ugovarjal moj neposredni predgovornik, zastopnik hebske trgovske zbornice. On ne vidi tako črno, kakor g. Menger; sam je rekel, da vspeh ne bode bistveno zaostal za proračunom o žganji. Pomisleka pa ima vsled žganjarske postave. On je, kar smo videli že pri obravnavi o špiritnem davku, v načelu proti kontingentu. V tem oziru jaz nisem njegovih mislij, ker tu ne smemo iskati resničnih napak žganjarske napake, temveč napaka je v tem, da je ogerski kontingent previsok. (Res je! na desnici.)

Poslanec Plener dokazuje: Kontingent je previsok ter obseza nezdravo izpodbudo industrijev; vsak se trudi do skrajnosti. Toliko izdelkov ne morejo porabiti. Kaj sledi? Da se množé zaloge, ki tlačijo dohodke prihodnjega leta. Gospod govornik misli, da se bode tudi zdaj jednako godilo, kakor z zalogami iz leta 1888. Toda tu je razložek.

Leta 1888 se je od zalog manj davka plačalo, ker je bilo nižje davčno merilo. Letos pa imamo jednako merilo; in če ostane žganje, ki se porabi prihodnje leto, saj bode všteto tudi prihodnje leto. Nekaj zaloge pa mora vedno biti, da se le ne množi. Tu imam zadnje izkaze, ki so bili objavljeni v „Avstriji“ meseca marca.

Kaj najdemo tukaj? Od septembra 1889 do januarja 1890 je bilo izdelanih 372.559 hetolitrov, iz Ogarskega so uvozili 14.346 hektolitrov, torej 386.905 hektolitrov. Porabilo pa se je 378.677 hektolitrov, na Ogarsko izvozilo 2743 hektolitrov,

čez carinsko črto 58.136 hektolitrov in brez davka se ga je porabilo 37.818 hektolitrov, torej 477.374 hektolitrov. Porabilo se ga je torej 90.469 hektolitrov več, kakor izdelalo, zato pa tudi ne upam, da se bode letos toliko pomnožila zaloga.

Sicer pa se dalje ne bodem pečal s proračunom in konstatujem, da je generalni govornik sam priznal od odseka zračunjeni prebitok. Kar pa se tiče izdaje rente, to mislim gré na račun njegove pozabljenosti. Že lansko leto je generalni govornik levice s tem dokazoval, a mu je g. finančni minister tudi stvar pojasnil. Dalje ničesa ne dostavim, le to opomnim, da je vlada previdno nastavila številke proračuna in da jih je budgetni odsek trezno presodil. (Dalje sledi.)

## Prvi maj 1890.

„Bogatini, čitajte to knjigo, v kateri se razpravlja revščina! Vsebina njena zadeva vas občutljiveje nego sami mislite.“ S temi besedami pričel je l. 1841. znani socijolog Louis Blanc svoj spis „Organizacija dela“. In danes, po petdesetih letih, je v istini reforma dela, vredba perečega delavskega vprašanja, ki obrača pozornost ná-se ne samo bogatinov, temveč tudi mogotcev. Da, dôba naša napreduje hitro! Socijalno vprašanje rešeno bode sicer praktično, toda ne v Blancovem smislu, vrejeno bode to vprašanje med imetkom in delavnim siromaštvom postavnim potom in zdravo gospodarsko organizacijo. Strajki, delavski shodi in končana berlinska mednarodna konferenca so znamenja naše dôbe.

Ko se na iztočnem obzorji prikaže majnikovo solnce in bomo mi pisali: „1. dan maja 1890. l.“, kako življenje in gibanje bode neki kילו v beli Ljubljani? Bodo-li, kakor običajno vsako jutro, hiteli po ulicah in iz okoličnih vasij možje in žene, dekleta in fantje v delavski obleki v raznovrstne tovarne in zavóde? To vprašanje leti od ust do ust

## LISTEK.

Iz zadnje štev. »Dom in Svet«-a podajemo z dovoljenjem g. vrednika to-le krasno pesem:

### Zadnji knez.

Kjer Blatno Jezero valove  
Zaganja v vihrak čez bregove,  
Stoji pečina na zapad,  
Na njej Kocéljev knežji grad;  
Pred gradom lipa je košata,  
Pod lipo v senci miza zlata;  
Pri mizi sivi knez sedi,  
Na mizi žalosten sloni,  
Solzé si iz očí otira,  
Po ravnem polju se ozira:  
Tam se prostira hrastov log,  
Po njem odmeva vojni rog;  
Sinova iz vojské hitita:  
Sinova knežja zmagovita  
Sta Borislav in Radigoj,  
Sta zmagala Psoglavcev roj;  
Velita knežjemu očetu:  
»Razpršen je sovrag po svetu,  
Raduj se knez, glej, spet si prost,  
Psoglavcev več ne bo ti gost:  
Gradove smo mu vse razdrli,  
In vojsko z jeklom v prah potrli;  
Pobrali smo mu vse zlato  
In vjeli robov sto in sto;  
Le on odnesel je podplate,  
Kdor je pobegnil čez Karbate.«

In stari knez se vzradosti,  
A koj bolešno zaječi:  
»Sinova! veseli me zмага,  
A hči mi vpljenjena je draga:  
Ko sta podila vrazji rod,  
Prišel na dom je od drugod,  
In Miljeno, preljubo dete,  
Odvele so psoglavske čete.  
Tako zdaj vama govorim:  
Isčita jo, da jo dobim;  
V prisego dvigam roko velo,  
Naj priča vojno bo krdelo,  
Kdor vaju hčer mi pripelja,  
Prestol in žezlo naj ima!«  
Povelje dá se vojski celi,  
Razpolovi se v dve krdeli:  
Ropoče boben, rog doní,  
In vojska gré na dve strani.  
Sedé se knez za njo ozira,  
Na zlato mizo se opira.

Poletja moč se že gubi,  
A ni še bratov, sestre ni.  
Na reke dunavske obali  
Sta knežji četi spet se zbrali.  
Pozdravlja brata Borislav:  
»Glej Radigoj, tako je prav,  
Da starjemu je sreča mila  
Resitev meni naklonila;  
In oče tudi bo vesel,  
Da starji žezlo bo prevzel.«  
Ko Radigoj zre brata s četo,  
Na strani sestro mu oteto,  
V srce ga močno zaskeli,

Oj zaskeli — pa on molči;  
Iz ust ne more mu beseda,  
Temná na Borislava gleda.  
Prebredli dunavski so val,  
Na lastna tla s sovražnih tal;  
Ker solnce speje že za gore,  
Postavi vojska si šotore.  
Oblije zemljo temni mrak,  
Objame vojsko sen sladak:  
Mirohno spi, tišobno sniva,  
Saj straža hodi krog pazljiva.  
Pa, ko vsa vojna mirno spi,  
Nekdo v šotoru srednjem bdi,  
Prav sam še bdi, prav sam še čuje,  
In v srcu sklep pregrozen kuje;  
In kvišku plane Radigoj —,  
Končal je srčni grozni boj —:  
Izdere meč, zasuče vitko  
Nad Borislavom jeklo britko,  
Odseka spečo mu glavó,  
Da val krvi privre za njo . . .  
Nikdo, nikdo ni čul zločina,  
Okrog v ležiščih je tišina . . .  
Morilec dvigne trup od tal,  
Odnese v dunavski ga val.  
Valovje zvre, kot bi čutilo,  
Da bratsko žrtev je obhilo . . .  
Pa hitro val se pomiri,  
Brezbrižno spet naprej hiti.  
Nekdo pa je zločinu priča —:  
Le čuj: »skovik« — glej v zraku tiča!

Sedi pod lipo knez košato,  
Opira se na mizo zlato,

po našem mestu. Ni ga skoro dneva, da bi ne sklepali delavci po mestih o majnikovem prazniku. Družbeno gibanje nima vpliva na vreme, solnce bode tudi 1. maja žarno sijalo, a kaj bode pod njim? Pod njegovimi žarki obsevani bodo praznovatelji delavskega praznika, ki ne stoji doslej v nobenem koledarju. Obrtnikom in delodajalcem bode prvi dan maja mrknilo solnce. Bode-li prvi dan maja delavstvu prag k novi dobi, pomisli naj ves stan, so-li ta sredstva prikladna v zboljšanje njihovega položaja. Da bi se jim ta praznik posrečil, treba poleg lepega vremena tudi še nekaj drugega. Delavca tolaži zavest, da ga bode slavil slavnostno in užitno. Doma se v praznik tudi ne sedi. Kaj je nedelja, vémo, in kaj je praznik, tudi; toda kak bode delavski praznik? Na ta odgovor je danes vsak radoveden, komur je kaj ležeče na solidnem družbinskem redu.

Z ustavljenjem dela za jeden dan brez napovedbe dajejo delavci delodajalcem orožje zoper sebe. Kaj, ko bi delodajalci sklenili, takoj po delavskem prazniku tudi zá-se slaviti praznik, in ne samo jeden dan, temveč celi teden, ali pa ko bi povsem zatvorili tovarne? Kdo jim more to zabraniti? Marsikak tovarnar čaka prilike, da se znebi starih delavcev ter je nadomesti z mladimi močmi. Kdo more prisiliti delodajalca, da sprejme zopet delavca v delo, ki je ostavil delavnico ali tovarno brez tehtnega vzroka? Kdo ga more prisiliti? Ali je delavski praznik pogojen z tovarnarji? In radi tega treba, da se gledé ustavljenja dela v 1. dan maja dogovoré delavci z delodajalci.

V dan 1. maja more nastati taka premena, kakeršne se mnogi delavci še nadejajo ne. Ravno starejši mogó priti ob delo in s tem zgubiti, če drugje ne bodo vsprejeti, podporo iz bolniške in invalidne blagajnice, ker delavec brez dela zgubi po neki dóbi pravice do blagajnice, v kojoj je leta in leta plačeval. Mi nikakor ne stojimo na strani fabrikantov, kjer se gré za pravice delavstva ter zagovarjamo vselej odločno te pravice in zahteve, toda zajedno pa odsvetujemo delavcem, morda da brevspešno, vse to, kar bi ne koristilo delavstvu, temveč mu le škodovalo.

Pisali in delali smo vselej za blaginjo in prospeh delavstva in slednjemu svetovali nedavno v dveh člankih, naj ne praznuje 1. dan maja kot delavski praznik, kajti tako „praznovanje“ je osnovano od prevratnih življev, ki bi radi provzročevali izgrede in nemire po načinu francoske revolucije. Vzlic temu so sklenili velikonočni ponedeljek ljubljanski delavci v restavraciji „Evropa“, da bodo praznovali 1. dan maja kot delavski praznik. Z ozirom na ta ukrep, za kojega je glasovalo nad 400 prisotnih delavcev, izdal je gospod deželni predsednik baron Winkler gledé 1. maja okrožnico do vseh c. kr. okrajnih glavarstev, v kateri se opozarjajo industrijalni delavci na §§ 75., 76., 82. in 131. obrtnega zakona, da morajo tisti delavci, ki

bodo ustavili 1. maja delo brez delodajalčevega privoljenja, takoj biti izpuščeni iz službe, vrhu tega bodo pa še kaznovani od obrtnih oblastev. Dalje se v okrožnici delavci svaré pred izgrede ali pa odvrčanjem in pregovarjanjem od dela nasproti drugim delavcem, ker bi se zapeljivec kaznovali z zaporom osmih dnij do treh mesecev! Zoper izgrede se bode pa postopalo najstrožje.

Kaj pa, ko bi se vendar-le pripetilo to-le: Razburjeni ljud lahko nasilno napade ne samo tovarnarje, temveč tudi one, zoper koje so nahujskani. Ljud je posebno občutljiv za take čine. Jedna sama beseda more pobuniti tisoče in ti v svoji zaslepljenosti lahko provzročijo največje bedarije. Na taka trenotja željno čakajo oni, katerim ne diši delo. In taki lenuhi naj bi na račun poštenih delavcev provzročevali zločine, za katere bi morali potem biti odgovorni delavci? To je nedostojno za pošteno delavstvo, ki se bori z zakonitimi sredstvi za svoje pravice. Ljud je kratkoviden in se pusti nahujskati, toda posledice so potem povsem žalostne.

Pomisliti treba, da vsaka država mora skrbeti za red in varnost. Francoska, svobodna republika, uprla se je proslavljanju 1. dne majnika in je prepovedala vse javne manifestacije delavstva, ker vé, da bi te svobodne manifestacije vedle — k nasilstvu. Tako se je dalje izjavila Belgija s Holandijo zoper 1. maj. Angleško delavstvo je opustilo svoj namen, ter praznovanje 1. maja odložilo za tri dni na nedeljo, 4. maja; a tudi Italija ne trpi tega. Dalje so se izjavili v tem zmislu socijalni demokratiški voditelji in državni poslanci na Nemškem, vkupe 34 móž, itd.

Kako se bode praznoval 1. dan maja, smo v istini radovedni; da bi le delavstvu iz tega „slavlja“ ne nastala — sramota. Možno je vse dandanes. In kaj pa gmotna škoda, koja bi industrijskemu delavstvu pošla iz tega?

Po vsej Avstriji, kjer posluje pri industriji 608.663 móž in 261.825 žensk, znašala bi izguba na delavskem zaslužku za dan 1. maja, ako pomerno računimo mezdo delavca in delavke za jeden dan po 85 kr., — okoli 174 milijonov kr.! Toliko bi samo pri nas stal v denarji delavski „extra-praznik“! Krasna pridobitev!

Zoper tako drage „napóre“ delavskih teženj moramo izpregovoriti besedo, ker ubog delavec mora s krajcarjem bolje gospodariti, nego krščeni ali nekrščeni žid s tisočaki. . . . To ne bode delavski praznik, temveč zeló drago delavsko — postopanje, za koje bi moral socijalne demokrate vsak slovenski delavec lepo zahvaliti. Odsvetujemo torej takozvano „praznovanje delavskega praznika“ pred vsem s krščansko-katoliškega stališča, drugič pa s stališča delavskih političnih pravic, tretjič z narodno-gospodarskega stališča, in četrtič iz prepričanja, da se socijalno in delavsko vprašanje tako ne rešuje in tudi rešiti ne dá.

Slovensko delavstvo more se poslužiti družih in boljših sredstev in postavno osiguranih pravic v

zboljšanje svojega stanja, nego je občno pohajkovanje.

Mi svarimo in opominjamo torej pošteno in na slovensko ime ponosno ter zavedno delavstvo pred kakoršnimkoli izgrede, koji bi škodovali existenci in vzgladu delavcev v sedanosti in bodočnosti, h koji je poklicano od Stvarnika vsega dobrega, a ne po — socijalnih demokratih.

Da bi naši delavci, katerim iz srca želimo trajno zboljšanje njih tožnih razmer, ukrenili v 1. dan maja to, česar njim povsem koristi, ne pa škoduje!

## Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

### Notranje dežele.

**Irredenta.** Kakor zuano, govoril je slovenski državni poslanec dr. Ferjančič jako temeljito in stvarno o političnem položaji na Primorskem. „Presse“ piše tem povodom: „Večina tega, kar je g. dr. Ferjančič povedal, je res. Pojasnil je predzno početje irredente v Trstu in Tridentu, kar nam usiljuje tem resnejši preudarek, ker nekateri uradni faktorji to celó moralno podpirajo. Kar je n. pr. g. Ferjančič povedal o žalostnem dogodku, ko so bili državni poslanci minolo poletje v Trstu, moremo iz svoje skušnje potrditi; že tedaj smo označili slabi vtis, katerega so provzročili tržaški mestni mogotci. Zato ne uvidimo, zakaj se poslanci italijanske narodnosti in celó nekateri člani leveice s klici med omenjenim govorom identifikujejo s takimi življi, proti katerim bi vendar morali biti jedini vsi avstrijski domoljubi.“ Kdo pa so oni faktorji, ki moralno podpirajo irredento?

**Volilsko gibanje v Šleziji.** Z veseljem pozdravljamo vest, da so se v Šleziji združili Čehi in Poljaki proti nemškim liberalcem, ter sklenili, da bodo izdali skupen oklic na volilce. Doslej so se zjediniili za dva kandidata, ki sta državnega pravdnika namestnik Vencelj Hruby in profesor Swiezy.

### Vnanje države.

**Francija.** O potovanji Carnota, predsednika francoske republike, poroča se naslednje: Carnot je konstatoval pri sprejemu oblastev, da so se polegli nekdanji nemiri in prepiri, in v njegovo veselje je sedaj na Korziki le jedna stranka, namreč francoska, katero oživlja in uredi povsem le francosko čutstvo. Ko mu je množica klicala: „Živel Carnot!“, zaklical je on: „Živela Korzika!“. Odpotoval je v Bastijo. Ogromna množica sprejela ga je i tukaj jako slovesno. Vojaški oddelek pozdravil je predsednika s streli.

**Rusija.** „Köln. Ztg.“ poroča 20. t. m. mej drugim to-le: V najvišjih peterburških vojaških krogih je velika vznemirjenost zavlada, ker je ukraden tajni načrt, kako bi se mesto Kronstadt proti sovražniku branilo, in prodan inozemskemu atašeju za 1200 rubljev. Največo krivdo na tem ima polkovnik Schmidt, ki je bil obsojen radi tega v posilao delavnico in po preosnovi obsodbe na smrt. Pozneje je izvedela vlada, da se je tudi neki židovski prekopovalec vdeležil tega prestopka. Ta je dobil namesto 300 izgovorjenih rubljev le 200. Izneverjenju je prišel polkovnik Harf na sled, za kar mu je izrekel car najvišjo pohvalo.

**Nemčija.** Nemški politički krogi ménijo sploh, da namerava knez Bismarek vdeležiti se parlamentarnega življenja ter zagovarjati svojo politiko. „Kreuz-Zeitung“ pravi, da bode dal knez Bismarek s tem povod mnogim prejšnjim ministrom, da bodo storili enak korak. Gotovo bi prišlo do posebnih obravnav, če bi poleg Bismarcka stopili še drugi možje kakor n. pr. Falk na govorniški oder. „Nat.-Ztg.“ omenja: Če bi se strankarski boj Bismarekov napovedal, bilo bi to žaljenje ustanovitelja nemškega cesarstva brez vsakega povoda. List se že naprej veseli Bismarkovega političkega delovanja. „Freisinnige Ztg.“ piše o knezu Bismarku mej drugim to-le: Preteklo sredo je sprejel knez Bismarek deputacijo centralne zaveze nemških obrtnikov. Ko so ti obžalovali, da je odložil Bismarek ministerstvo, rekel je, da je dobil ostavko, a da bi bil zeló rad še ostal v državni službi, ko bi bil hotel cesar Viljem. Nadalje je omenil nevhvaležnosti človeške, kajti minister, kateremu je on pomagal, da se je vspel do ministerske časti, stopil je v zvezo z dvornimi uradniki in provzročil nasprotje med njim in cesarjem. Da bi bil to zabranil, poiskal je Bismarek stari vladni ukaz iz l. 1852, vsled katerega je občevanje s cesarjem dovoljeno le pod ministerskim predsedništvom. Cesar mu je očital njegovo konferenco z Windthorstom, a on kot državni kancelar smé občeovati z vsakim državnim poslancem. Seveda zdaj vé, da je bila ta konferenca le zá-nj nastavljena past. Windthorst je želel konferenco, a izjavil to-li velike zahteve, da bi se še misliti ne smelo na take zahteve. Prav za prav navstalo je nerazpuzumenje med njim in cesarjem le radi delavskega vprašanja. Po njegovem mnenji bode sedanja vlada ovira in zatirala socijalne demokrate. Ko je grof Herbert Bismarek ostavil svojo državno službo, rekel je, da odlaga svojo službo z veseljem, a obžaluje

Čez polje zre do sinjih gor,  
Kjer se razliva prvi zor:  
Se vrne-li mu vojska srečno?  
Že zdi se čakanje mu večno.  
Na lipi tica se oglási  
In poje tožno in počasi:  
»Le toči, toči, knez, solzé,  
Se bolj gosté, še bolj grenké;  
Zakaj za hčerino rešitev  
Obetaš žezla pridobitev?  
Starejši brat je hčer otel,  
A mlajši mu je glavo vzél;  
Po Dunavu zdaj trup mu plava,  
Za trupom bleđa, mrtva glava . . .  
Pretrese se, prestraši knez:  
»Kaj praviš, ptica? Je li res?«

Glej, tam prihaja bojna truma,  
Zakaj brez vrisča in brez šuma?  
Zakaj se ne razlega rog  
Prihajajočih trum okrog?  
Ob jezera vodovju motnem  
V koraku vojska gré tihotnem,  
Poveljnik ji je Radigoj,  
S sestro na vracu pred seboj:  
»Tu, oče, hčer imaš oteto!  
Izvršil sem nalogo sveto.  
Ne vem, kje brat je Borislav,  
Ce še je živ, če še je zdrav:  
Izginil nam je v temni noči,  
To cela vojska ti svedoči.  
Iskali smo ga, pa zavtonj,  
In zdaj ne vem, kam iti ponj . . .  
Glej, oče stari, modri kneže,  
Zdaj pa obljuba tebe veže:

Hčer drago sem privel nazaj,  
Ne boš-li dal mi žezla zdaj?  
A sivi knez se nanj razjari:  
»Gorje mi, da me sin sleparil!  
Še predno tu si bil, sem znal,  
Da bratu ti si smrt zadal;  
Zdaj trup njegov in bleđa glava,  
Po reki motni v morje plava,  
In v dnu bo morskih globočin  
Počival zadnji knežji sin . . .  
Da bi srcé na vek te peklo,  
Ker dvignil si nad bratom jeklo!  
Odpri se jezero do tal,  
Razmakni se vodovja val,  
Požri mi žezlo domovine,  
Na veke je pokri v globine!«

Razljuti motno se valovje,  
Zaganja se groméč v skalovje:  
Knez zgrabi, vrže žezlo vanj . . .  
Besneč se zgrinja voda nanj.  
Pograbi krono in zlatnine,  
V jezérské trešči jih temine . . .  
Za njimi vrže knežji meč,  
Požré vodovje ga kipeč . . .  
Požré te žrtve bratomora,  
V Slovencih starega razpora . . .

Posut je stari knežji grad —  
Strohnél je knežji prestol zlat —  
In danes še pokriva blato  
Slovenskih knezov žezlo zlato . . .

A. H.

ostavko svojega očeta, ker bi bil še rad ostal državni kancelar.

**Grška.** Neki atenski list poroča, da so grški častniki vojnemu ministerstvu predložili načrt, po katerem naj bi se Atene in Salamis utrdile. Načrt priporoča dvaindvajset trdnjav, katere naj bi se sezidale v večje varstvo grške kraljevine. Trdnjave naj bi bile štirih vrst, in sicer take z osmimi topovi, potem s šestimi in štirimi. Troški so proračunjeni na dvanajst milijonov frankov brez onega denarja, ki se bode izdal za orožje. Omenjeni list zahteva od vlade, naj se brž loti nujnega dela.

## Izvirni dopisi.

Prejeli smo z ozirom na dopis v 92. št. našega lista naslednji popravek:

Na podlagi § 19. tiskovnega zakona z dné 17. decembra 1862 prosive za objavo sledečega popravka v Vašem cenjenem listu:

1. Ni res, da se je gosp. Viktor Rohrmann nama predstavil kot agitator „klerikalne“ stranke;
2. ni res, da je ta gospod nama rekel, da dela za gg. Kalana in Pollaka.

Istina pa je, da je g. Viktor Rohrmann povabil mojega sina v svojo pisarno na sv. Petra nasipu in ga tamkaj prosil za pooblastilo moje kot njegove matere, katero je on kot moj zaupni mož že nekaj let sèm od mene prejemal, in tudi dostavil, naj mu, ako mogoče, od hišne gospodinje preskrbi pooblastilo. Spodaj podkrižana Frančiška Smrekar potrjuje osobito tudi še, da gosp. Viktor Rohrmann že dve leti sploh z njo ni nič govoril.

Podpisani sve oddali pooblastili g. V. Rohrmannu in volili sledeče gg. kandidate: Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Vaso Petričič, Andrej Kalan, K. Pollak.

V Ljubljani, 24. aprila 1890.

+ Frančiška Smrekar, + Marija Vertnik,  
Franc Vertnik, Franc Vertnik,  
imenopisec in priča. imenopisec in priča.

Franjo Wisian,

priča.

Fran Levc,

priča.

Potrdim, da mi je g. V. Rohrmann izročil dve pooblastili od gospe Marije Vertnik in Frančiške Smrekar ter dve glasovnici, na katerih so bila zapisana sledeča imena: Dr. vitez Bleiweis, Vaso Petričič, Andrej Kalan in K. Pollak. Zadnji dve imeni nista bili prečrtani.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški.

Dostavek vredništva: Ves ta popravek bistveno drugega ne popravlja, nego da se g. V. Rohrmann osebno ni predstavil gospema volilkama I. razreda kot agitator „klerikalne“ stranke, temveč je povabil g. Frana Vertnika v svojo pisarno in ga tamkaj prosil za pooblastilo. Naš dopisnik ni trdil, da je g. Viktor Rohrmann prečrtal imeni zadnjih dveh kandidatov, temveč da je dobil pooblastili in izročil g. dr. vitez Bleiweisu. Podkrižani volilki pa sami konstatujete, da ste hoteli voliti na glasovnicah napisane kandidate, in g. Fran Vertnik nam je včeraj osebno zatrdil, da je to željo izrazil tudi gosp. V. Rohrmannu. Ker pa je g. V. Rohrmann sam izjavil, da vsaj g. Kalana ne bode volil, in ker ni dokazano, kdo in katere kandidate je konečno volil s pooblastili, vzdržujemo v ostalem trditev našega dopisnika, dokler se nam ne dokaže, da ste dotični volilki po pooblaščenih v resnici tako volili, kakor ste zahtevali. Znano je namreč, da so se trgale in prenejale glasovnice.

**Iz Naklega,** 22. aprila. Lepa župnijska cerkev je dobila nove izpovednice; po nizki ceni jih je primerno in čedno izdelal g. Alojzij Košir iz Ljubnega; 10 lepih novih svečnikov je delo znane livarne g. Samasse v Ljubljani, in novi božji grob je izdelal in slikal g. M. Bradaška, slikar iz Kranja. To delo, kakor druga dela, ki jih je g. Bradaška zadnji čas izdelal, pričajo, da je slikar v svoji umetnosti lepo napredoval, dela ga hvalijo.

Ko Vam sporočam te vrstice, da priporočim čč. gg. tovarišem omenjene delavce, naj omenjam dvojnega dopisa v „Slov. Narodu“. Priobčil je „Sl. Narod“ dné 6. marca t. l. dopis, ki brez vsakega povoda samo iz sovraštva napada mene. Dalje je v št. 84. v „Sl. Narodu“ dné 14. aprila dopis, ki ravno tako brez vsakega povoda napada mojo osebo. Oba dopisa imata nadpis: „Iz Čemšenika.“ — Te vrstice nikakor ne sporočam, da bi hotel opravičevati svoje življenje in delovanje nasproti napadom „Narodovim“. „Priznavanja in hvaležnosti“ „Narodovih“ zveznikov bi me bilo grozno sram, koliko

pa mi škoduje njihov napad, presodi vsak sam. Jaz bivam že blizo leto in dan v odlični nakeljski župniji, ki mi je niso podelili v kazni za „trinoška zlodela“, kakoršna kuha dopisun „Narodov“ v jako strupenem loncu svoje sovraštva kipeče domišljije. Za čast in poštenje dobrih župljanov čemšeniških pa mi je še zmirom toliko, da naravnost izrečem, da nobeden omenjenih dopisov ni izjava čemšeniških poštenih in dobrih župljanov. — Priprosta pamet selskih prebivalcev čemšeniških previdi, da so taki dopisi le v sramoto in v škodo župniji. Sleherni duhovnik si mora misliti: če ravna jo tako s sprednikom, kako bodo delali z menoj! Kaj bi bilo res misliti o značaju Čemšenčanov, če bi od tam bili taki dopisi, ko je prišlo precej, ko so zvedeli, da imam odhajati, saj 30 do 40 mož prosit mè, naj ostanem pri njih. Torej zdaj po pravici tožijo: „Imamo groznega sovražnika nekje, da našo faro tako grdi; Bog vedi, kaj bi mu bili mi storili, da se vtika tako hudobno v naše zadeve!“

Vsaka njiva ima pa svoj plevel, in kdor bi sam vase preveč zaljubljen trdil, da nima v svoji župniji nobenega nasprotnika, bi sam sebe slepil. Utegnil bi bil morda kdo, ki išče ali dobiva v čemšeniški župniji kruha, ki mu je drugod pošel, ali se mu je zdel preslab, posoditi spletkarju vsega rogovilstva svoj sovražni in obrekljivi jezik; izjava sploh dobrih in poštenih čemšeniških župljanov to ni. Če je resen in pošten, podpiše naj svoje ime, kdor piše! Zvedó naj bralci, kakošne zveznike ima „Slov. Narod“. Na prvi dopis „Narodov“ mi je pisal prijatelj iz Čemšenika: Potolažen bodi! Gotovo ni nobeden tu pisal. Do zdaj ni imel nobeden „Naroda“. — „Resen“ je bil pisavec teh besedi, ker se je čutil na smrt bolnega in mi piše: Zadnjikrat Ti pišem! — Zdaj dohaja menda — en „Narod“ v čemšeniško župnijo, najmanj pa trije „Slovenci“. Pirhi prijatelja s „Slovenčevim“ dopisom čez mesec dni starim tedaj niso šli v Čemšenik, došli so — če ni vse izmišljeno — v hribe Čemšeniku nasprotni, kjer je „Slovenec“ zavržen.

Vsakdo tukaj previdi, da spletkar popolnoma neosnovanih homatij, s katerimi edino le svojemu bližnjemu želi življenje greniti, ne razodeva „dobrega sra“ in „najbolj blagih namenov“. S temi izrazi se božajo „Narodovi“ zvezniki najrajši. Grditi pa svoj lastni stan in stan svojega blagega rajnega dobrotnika, to se obsojuje samo. „Slov. Narod“ sam gotovo previdi značaj takih svojih zveznikov, močno jih je kdaj že oglođaval, zdaj pa so mu dobri. Vidi se iz „Narodove“ pisave zadnje dni, kako spet ravna po znanem dogovoru s sotrudniki: „Le nabiraj in piši čez duhovnike, kar je, vse je dobro.“ Malo časa tlel je ogenj sovraštva pod pepelom videne sprave, če tudi še pokropljen s solzami obljub, zopet je jel goreti. Saj hujše, kakor „Narod“ piše zoper prevz. knezo-škofa in zoper duhovščino, ne pišejo židovski listi. Upam, da bode varoval Bog čemšeniško župnijo, da te vrste pokrivatelji ne bodo nikdar voditelji.

Fr. Rome, župnik.

**Iz Št. Petra na Notranjskem,** 22. aprila. Pretečeni mesec nam je silovita burja razkrila s plehom kriti zvonik tako ogromno, da ni misliti na nikako popravo. Treba bo napraviti popolnoma novo streho. Kje za to denar v sedanjih slabih časih dobiti, je marsikomu velika skrb. V nedeljo 20. t. m. popoldné so se zbrali možje iz vseh vasi tukajšnje duhovnije pri g. županu, da se posvetujejo in dogovoré o ti zadevi. A zbor se je kaj slabo obnesel. Kakor v mnogih krajih v naši Notranjski, pričinja se jednako zborovanje z brezpotrebim prepirom, ravno tako je bilo tu. Slednjič opomni navzoče č. g. tukajšnji duhovnik, da tako se ne bode nič doseglo, ter stavi predlog, naj se prvič dogovoré z navzočim mojstrom za plačo od dela, drugič pa skrbé za denarje, kako se bodo skupaj spravili, in dostavi, naj se les, kolikor se ga bode potrebovalo pri tej napravi, kupi pri tvrdki Medica in Križaja tukaj v Št. Petru. Po izgovorjenih zadnjih besedah bil je ogenj v strehi. Oglasil se je eden odbornikov ter pokazal nekako sovraštvo do te tvrdke. Mogoče, da se je mož prenelil. Vendar naj mu bode povedano, kakor tudi vsem njegovim somišljenikom, da gg. Medicu in Križaju se ne more in ne sme oporekati, da sta kaka zlobneža; posebno pri cerkvah ali drugih dobrodelnih napravah sta se še vedno pokazala kot moža blagih src. Naj se pomisli, koliko sta že darovala tukajšnji revni cerkvi brez vse hvaležnosti. Iz ust samih teh gospodov sem slišal, da sta med seboj sklenila, ako se občina za nakup lesa oglasi pri njima, dasta vse za svojo ceno.

Po odhodu g. duhovnika bil je na vrsti po vsem vestni cerkvenik. Zameril se je nekaterim babjevercem s tem, da noče dajati cerkvenih reči, n. pr. kadila, odpadkov blagoslovljenih sveč, veliko-nočne sveče itd. v vražje namene. Dalje je trpel mrliški oglednik: ta ni všeč zato, ker je natančen po predpisanih pravilih. Ljudstvo hoče imeti, da bi se ogledovalec mrliča nič ne dotaknil. Ta pa odpira mrtvim oči, vzdiguje roke in noge, torej proč z njim. Tudi o pokopališču se je besedovalo, zakaj namreč ni prosto, da se pokopuje, kakor si kdo izvoli? Pri tem trpel je seveda g. duhovnik, tako tudi navzoča ključarja. Take in enake neslanosti so se ponavljale.

**Z Notranjskega,** dne 23. aprila. Kaj zelo me je razveselil dopis z Gorenjskega z dne 10. aprila, ki nasvetuje, naj se napravi v Kranju privatna gimnazija, pa s pravico javnosti, na kateri bi redovniki prevzeli poduk. Krasna misel to!

Z lastnimi močmi ustanovimo srednjo šolo, ki bode vzgojevala slovenske sinove v verskem duhu! S tem bomo najboljši poskrbeli za srečno prihodnost ljubljene naroda. Na tej srednji šoli se bodo vzgojili možje, ki bodo tudi v svetnih stanovih zares navdušeni za sv. katoliško vero in narod slovenski ter se krepko v bran postavili prizadevanju tistih, ki bi radi zasejali med narod seme krivih nauk. Nehala bode tožba, da primanjkuje v svetnih stanovih odločno katoliških mož, ki bi jednako goreče, jednako navdušeno povzdignili svoj glas za jedino pravo resnico. Da dosežemo to, ne smemo se ustrašiti nikacih žrtev. Ker je radodarnost slovenskih rodoljubov obče znana, gotovo prihodnji srednji šoli v Kranju ne bode primanjkovalo denarnih pripomočkov. In če jih drugi ne bodo preskrbeli, bodo to storili slovenski duhovniki. Pisec teh vrstic, ki nikakor ne sedi na kupih denarja, obljubi petdesetak brž, ko bode v Kranji zagotovljena gimnazija pod vodstvom redovnikov, če bi si tudi to svoto pristradati moral. Rodoljubi v Kranji in okolici naj nemudoma store potrebne korake, da se nova gimnazija prične vže s prihodnjim šolskim letom. Najboljši bode, ako se sestavi odbor veljavnih mož, ki bode nabiral denarne doneske in sploh za vse skrbel. Bog daj obilnega blagoslova!

**Iz Mengša,** 24. aprila. V št. 88. cenjenega lista je bilo poročilo o naših novih orgljah, ob enem pa tudi neosnovan napad na našega organista. Z orgljanjem je na kmetih večkrat velika situost. V Mengšu so orgljali od leta 1873. trije gg. učitelji, ki pa so neradi opravljali ta posel za pičlo plačo ter se navadno odpovedavali, ker so bile orglje slabe in še slabša plača. Župnik, ki nima glasbenega posluha, ni se nikdar vtikal v orgljanje. Plačo povišati je pri nas težavno, ker ima cerkev malo svojega premoženja. Vsa bera za cerkvenika in orgljaveca znaša na leto 108 do 114 gld. Stalne službe ima cerkvenik 80, orgljavec 100 gld. Da se za tako plačo ne more dobiti umetnik, je jasno. Sedanjí organist je tukaj rojen, izučen mizar in nadarjen v tem oziru. Ker je imel veselje do godbe, naredil si je sam harmonij in se vadil, ne da bi mislil na orgljanje v cerkvi. G. Goršič sam ga je pohvalil. Da pa delavec more vspešno delati, imeti mora dobro orodje, zato so bile potrebne nove orglje. Mislim, da bodo nove orglje našemu mirnemu in poštenemu organistu brez kurjega polta dobro pele.

Bodigatreba.

## Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je potrdil sklep deželnega zbora kranjskega o pobiranju desetodstotne deželne naklade na vse direktne davke z državnimi dokladi za pokritje primanjkljaja pri normalnošolskem zakladu za l. 1890.

(Društvo „Narodni dom“) ima jutri, v soboto, ob 7. uri zvečer izvanredni občni zbor v pevski sobi narodne čitalnice ljubljanske.

(Na graškem vseučilišču) je bil včeraj promoviran doktorjem pravoslovja g. Alojzij Franko.

(Slovensko društvo) za Spodnji Štajar je minolo nedeljo zborovalo v Rušah. Predsedoval je gosp. državni poslanec dr. Gregorec. Gosp. dr. Radaj je poročal o deželnem zboru štajarskem, naglašal brezozirnost nemških liberalcev, ki v deželnem odboru izmed šestih sedežev ne privoščiijo Slovencem niti jednega; dalje je omenil, da sta se mesti Celje in Ptuj hoteli izločiti iz dotičnih okrajnih zastopov, da bi samo slovenski kmetje plačevali za okrajne ceste, toda presvetli cesar ni potrdil tega. Govornik je za Slovence zahteval slovenskih pozivov in tiskovin za

deželno razstavo, Nemci so se ustavljali, dokler jih ni prisilil c. kr. namestnik Kubeck. Govornik je obžaloval postavo o vsprejetih, ker postopajo potujejo sedaj na deželne troške. Sploh iz Gradca Slovenci in kmetje ne morejo kaj dobrega upati. Naposled pravi g. dr. Radaj: osemnajst let sem se boril za naše pravice v deželni hiši v Gradcu, sedaj sem se postaral in ne prevzamem nobenega poslanstva, toda podpiral bodem vsakega kandidata od Slovencev redno postavljenega. Te besede so vznemirile poslušalce. Mnogi volilci so prosili gospoda, naj še prevzame mandat. Vsprejet je bil predlog g. M. Vošnjaka, da odbor „Slov. društva“ pismeno prosi g. dr. Radaja, naj še kandiduje. Ta predlog je bil soglasno vsprejet. Na to je g. M. Vošnjak poročal o državnem zboru. Poslušalci so obema govornikoma izrekli zahvalo. Izrazila se je tudi želja, naj bi slovenski odvetniki in notarji jemali slovenske pravnike v svoje pisarne. — Prihodnjo nedeljo dne 27. t. m. ima „Slov. društvo“ zborovanje v Jarenini ob 3. uri popoldne.

(Zanimiv gost) je bil včeraj v Ljubljani, namreč med. dr. Masatsugu de Yamami iz Tokia na Japonskem. Poslala ga je vlada v Evropo, da si ogleda bolnišnice in jetnišnice. Včeraj si je tukaj ogledal civilno bolnišnico in norišnico na Studencu.

(Vabilo) k muzikalno-deklamatoričnemu koncertu v knezo-škofijskem Alojzijevešču v Ljubljani, ki bode v ponedeljek, 28. aprila. Začetek ob 7. uri zvečer. Muzikalni del vodi hišni učitelj, g. prof. A. Foerster; točke 5., 10. in 12. spremlja oddelek godbe domačega pešpolka št. 17. — Vsopred: I. 1. „Pozdravljam te, gorenska stran!“ Besede Andrej Praprotnikove; zložil Anton Nedved. Mešani zbor. Sopran: III. Luka Arh, Anton Koritnik, Ivan Mrhar, Fran Pengov, Josip Tičar. Alt: III. Ivan Debevec, Ivan Petrič, Ferdinand Vrbič. Tenor: VIII. Vit Hribar, Josip Koblar, Ivan Štrukelj, Anton Zdešar (solo). VI. Alojzij Jarec, Fran Raznožnik. IV. Blazij Rebol. Bas: VIII. Fran Bernik, Matija Kastelec, Ignacij Nadrah, Mihael Opeka, Ivan Rihtaršič. VII. Jernej Bernard, Fran Bleiweis, Anton Čadež, Fran Finžigar, Jurij Karlin, Josip Kristof. VI. Valentin Kušar, Josip Novak, Matija Prelesnik, Luka Preželj, Lovro Tič. V. Andrej Širaj, Ivan Valenčič, Valentin Žun. IV. Josip Lavrič. 2. „Dve ariji na citrah“. Karol J. F. Umlauf. Op. 243. Igrata VIII. Ivan Rihtaršič in Ivan Štrukelj. 3. „O mraku“. Besede Ant. Funtekove; zložil Benjamin Ipavic. Moški zbor. I. tenor: VIII. Anton Zdešar. VI. Alojzij Jarec. II. tenor: VIII. Vit Hribar, Josip Koblar, Ivan Štrukelj. VI. Fran Raznožnik. I. bas: VIII. Fran Bernik, Ignacij Nadrah. VII. Jurij Karlin, Josip Kristof (bariton-solo). VI. Josip Novak, Matija Prelesnik, Luka Preželj, Lovro Tič. V. Andrej Širaj, Ivan Valenčič, Valentin Žun. II. bas: VIII. Matija Kastelec, Mihael Opeka, Ivan Rihtaršič. VII. Jernej Bernard, Fran Bleiweis, Anton Čadež, Fran Finžigar. VI. Valentin Kušar. IV. Josip Lavrič. 4. „Cicero“. Oratio in L. Catilinam prima cap. I. „Quo usque tandem abutere, Catilina . . . nos, nos, dico aperte, consules desumus“. Deklamuje VIII. Ignacij Nadrah. 5. Tri narodne: 1. „Na jezeru“. Speval in zložil Miroslav Vilhar. 2. „Vse mine“. Besede Val. Orožen ove; skladba narodna. 3. „Dolenjska pesem“. Narodna skladba. Pojejo v št. 1. znamenani Alojzniki. 6. „Homer“. Ilijada XXIV. spev. 468—493 & 498 do 506. „Ως ἄρα φωνήσας . . . ἀνδρὸς παρθενόεντος ποτὶ στήθεα χεῖρ' ἐρέσσεια“. Starček Prijam prihaja v Ahilov šotor; neopazovan stopi do Ahila, objame mu koleno, poljubi Ahilejevo roko, proseč, naj mu truplo sina Hektorja izroči. Deklamuje VIII. Vit Hribar.

7. „Na straži.“ \* \* \* Pojo v št. 3. navedeni gojenci. II. 8. „Domovini.“ Besede Radoslav Razlagove; zložil Ignacij Lachner. Poje VIII. Anton Zdešar; na gosli igra III. Ferdinand Vrbič; na harmoniji spremlja VIII. Fran Bernik. 9. „Getzemane“. Spevala Aneta baronica Droste-Hülshof (Bibliothek deutscher Classiker; W. Lindemann, 3. vezek). Deklamuje Alojzijeveški bogoslovec 2. leta, gosp. Ivan Nep. Renier. 10. „Ave Marija“. Besede Lujize Pesjakove; zložil Anton Foerster. Pojejo v št. 1. znamenani gojenci. 11. „Oljiki“. Speval Simon Gregorčič. Deklamuje VIII. Mihael Opeka. 12. „Die nächtliche Heerschau“. Besede J. K. baron Zedlitz-eve; zložil A. Emil Titl. op. 11. Pojo v št. 3. navedeni Alojzniki. — Častita duhovščina in sploh vsi ljubitelji vstava so s pričujočim povabljeni, ob tej besedi prepričati se osebno o hišnem delovanju ter trudaljubivosti Alojznikov.

(Pri volitvah) v okr. zastop sv. Lenarta v Slov. Goricah so v velikem posestvu zmagali slovenski možje.

(V Št. Lenartu) je minolo nedeljo č. g. dež. poslanec dr. J. Šuc poročal o delovanju štirskega deželnega zbora. Navzoči so bili volilci od Št. Ilja, Št. Florijana, iz mislinjske in šentviške občine.

(Iz Ricmanij) pri Trstu se nam piše: V nedeljo dne 27. aprila bode velika slovesna procesija iz Trsta k sv. Jožefu v Ricmanje. Vdelež se je „Katol. društvo“ iz Trsta, tržaška okolica, Bržanija in mnogi drugi častilci sv. Jožefa. Praznovala se bode ta dan 141letnica, ko se je l. 1749. svetilnica pred sv. Jožefom osemkrat sama užgala in se potem pričela božja pot.

(Kamenit oltar) za župnijsko cerkev na Blokah pričel je te dni delati po načrtu g. Miroslava Tomca iz Št. Vida nad Ljubljano tukajšnji kamnosek g. Alojzij Vodnik. Rabil bode okolu 20 vrst domačega in tujega kamna. Delo bode izgotovljeno do prihodnjega poletja.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Ivan Stanjko pride iz Čadrama za provizorja v Tinje; č. g. A. Kapus je premeščen iz Pilstajna v Kozje, č. g. A. Zadavec od sv. Štefana v Vuzenico in č. g. J. Sušnik na Vransko. Č. gg. K. Kačičnik v Kozjem in M. Gabere na Vranskem gresta zaradi bolezni v začasni pokoj.

(Razpisanih) je v uradnem listu c. kr. deželne vlade za Kranjsko 23 dijaških ustanov.

(Poštne nakaznice) bodo vpeljene za zneske pod 1 gld. Znesek se bode v pismenih znamkah prilepljal na nakaznice, izplačeval pa v gotovini.

## Telegrami.

Dunaj, 25. aprila. Podpredsednik Chlumetzky je naznanil, da je tudi danes predsednik Smolka bolehen, ki pa utegne kmalu zopet predsedovati zbornici. Dr. Kathrein poroča o postavi podpore za Češko, Kranj-

ske in Goriško. Krepek želi večjo svoto za Češko. Klun večjo za Kranjsko. Vladni zastopnik se sklicuje na državne finance, pač pa se vlada ne bode upirala večjim podporam za slučajne potrebe. Postava je bila z resolucijama v drugem in tretjem branji sprejeta. Zbornica je na to odklonila sodniško postopanje proti Nabergoju. Dr. Poklukar izraža željo, da vlada o pravem času predloži postavo o osuševanju ljubljanskega močvirja.

Celovec, 25. aprila. V Pliberku so šli skoraj vsi delavci na delo; štrajk je končan.

Privoz, 25. aprila. V rudokopih, tovarnah in industrijskih zavodih je štrajk končan; v Biali in Fulneku ni novih nemirov.

Berolin, 25. aprila. Poročilo, da pride cesar Fran Josip začetkom maja v Berlin, se v višjih krogih ne potrjuje.

Pariz, 24. aprila. V Cherbourgu se je med vajami na ladiji „Requin“ razletel top. Osem mož je ranjenih. — Dne 1. maja tukaj ne bode posebnih nemirov.

Pariz, 25. aprila. „Figaro“ je objavil pismo princa Napoleona na Carnota, v katerem ostro protestuje, da je ta obiskal Napoleonovo rojstno hišo na Korziki.

Novi Jork, 24. aprila. Senat je potrdil predlogo, da se l. 1893. v Chikagu odpre svetovna razstava, meseca aprila 1893 pa v vojaškem pristanišču zberó vse ladije.

## Umrli so:

V bolnišnici:

20. aprila. Tomaž Bajda, gostar, 73 let, vodenica.

21. aprila. Matija Stalcer, najdenec, 1½ leta, morbilli. — Marija Slana, delavka, 21 let, jetika.

## Vremensko sporočilo.

| Dan                                        | Čas         | Stanje            |                         | Veter  | Vreme   | Mokrine<br>na 24 ur v<br>mil. |
|--------------------------------------------|-------------|-------------------|-------------------------|--------|---------|-------------------------------|
|                                            | opazovanja  | zrakomera<br>v mm | toplomera<br>po Celziju |        |         |                               |
| 24                                         | 7. u. jut.  | 735.8             | 6.6                     | szapad | oblačno | 0.00                          |
|                                            | 2. u. pop.  | 733.4             | 13.8                    | brezv. | jasno   |                               |
|                                            | 9. u. zveč. | 732.0             | 10.0                    | jzpad  | oblačno |                               |
| Srednja temperatura 10-1° jednaka normalu. |             |                   |                         |        |         |                               |

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. aprila.

|                                           |                |
|-------------------------------------------|----------------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 89 gld. 20 kr. |
| Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „              | 89 „ 30 „      |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 109 „ 60 „     |
| Papirna renta, davka prosta               | 100 „ 85 „     |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 943 „ — „      |
| Kreditne akcije                           | 295 „ 70 „     |
| London                                    | 118 „ 70 „     |
| Srebro                                    | — „ — „        |
| Francoski napoleond.                      | 9 „ 43 „       |
| Cesarski cekini                           | 5 „ 63 „       |
| Nemške marke                              | 58 „ 27½ „     |

## Tuji.

23. aprila.

Pri Stonu: Franc pl. Wattek, oes. in kr. fml. — Samuel Wechsler in Stern, trgovec, iz Gradca. — Riedl, prof.-sorjeva vdova, iz Kočevja. — Škufca, župnik, iz Blagovice. — Schlesinger, trgovec, z Ogerskega. — Lustig in Karpeles, trgovec, iz Prage. — Sigrist, prodajalec porcelana, iz Solnograda. — dr. Viktor pl. Pfügel, Czap, prokurist, Reiss in Rizy, potovalec, Mayer, Hirschl, Fink in Leo, trgovci, vsi z Dunaja.

Po kratu rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

**Lepota zob.**  
**Nova ameriška**  
**zobna glicerín-crème**  
(preskušena od zdravstvene oblasti)  
**KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,**  
c. kr. dvorni zalagatelji  
na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.  
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodu, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—39)

# OLJNATE BARVE

kositarских pušicah po pol in jeden kilo  
priporoča najceneje

**ADOLF HAUPTMANN,**

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.